

Кукмара муниципаль районы
Березняк авыл жирлеген башлыгы
караы

25 декабрь , 2025 ел

№6

**Татарстан Республикасы Кукмара районы Березняк авыл жирлеген
2035 елга кадәр су белән тәэмин итү схемасын
раслау турында**

«Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында» 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы карары, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 15 статьясы нигезендә

КАРАР БИРӘМ:

1. Татарстан Республикасы Кукмара районы Березняк авыл жирлеген 2035 елга кадәр су белән тәэмин итүнең кушымта итеп бирелгән схемасын расларга.

2. Әлеге карарны Березняк авыл жирлегенен мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга һәм «Интернет» челтәрендә Кукмара районының рәсми сайтына урнаштырырга.

Березняк авыл жирлеген
башлыгы

Р.Ф. Шәрипов

Березняк авыл жирлеге башлыгының 2025
елның 25 декабрендәге 6 номерлы карары
белән
РАСЛАНГАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

КУКМАРА РАЙОНЫ

БЕРЕЗНЯК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕН

2035 ЕЛГА КАДӘР СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ

СХЕМАСЫ

1. Гомуми нигезләмәләр

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Березняк авыл жирлеген су белән тээмин итү схемасы – су белән тээмин итү системасының нәтижәле һәм имин эшләвен, аны хокукий җайга салуны исәпкә алып үстерүне нигезләү буенча материаллар булган документ.

Кукмара муниципаль районы Березняк авыл жирлеген су белән тээмин итү схемасын эшләү өчен түбәндәгеләр нигез булып:

1. «Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон;

2. РФ Хөкүмәтенен «Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында» 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы карары.

Су белән тээмин итү схемасы территорияль планлаштыру документлары һәм жирлекнең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары нигезендә эшләнә.

Су белән тээмин итү схемасы 10 елга эшләнгән.

II. Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасының төп максатлары һәм бурычлары

техник мөмкинлеге булганда, мондый тоташтыруны башкарырга тиешле капитал төзелеш объектын һәм оешманы су белән тээмин итү чөптәренә тоташтыру мөмкинлеген билгеләргә;

норматив таләпләр нигезендә су белән тээмин итү системаларының ышанычлылыгын арттыру;

озак сроклы перспективада һәр кулланучыга исәпләгәндә су белән тээмин итүгә чыгымнарны минимальләштерү;

Березняк авыл жирлегендә яшәүчеләрне су белән тээмин итү чөптәренә тоташтыру һәм жирлектә яшәүчеләрне хужалык-эчү билгеләнешендәге су белән тээмин итү зарур булганда тээмин итү.

1 бүлек. Жирлек буенча су белән тээмин итү турында белешмәләр

1. Татарстан Республикасы Кукмара районы Березняк авыл жирлегенә кыскача характеристика

Березняк авыл жирлеге чиге «Территорияләр чикләрен билгеләү һәм «Кукмара муниципаль районы» муниципаль берәмлегенен һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 27-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә кабул ителде (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Березняк авыл жирлеге составына элге закон нигезендә түбәндәгеләр керә: Березняк авылы, Аман-Оштырма, Югары Оштырма, Камышлы авыллары, Тәмле Чишмә поселогы.

Березняк авыл жирлеге Татарстан Республикасының төньяк-көнбатышында, Кукмара муниципаль районының үзәк өлешендә урнашкан. Березняк авыл жирлеге Манзарас, Оштырма Юмья, Починок-Кучук, Урта Комар, Ятмас-Дусай авыл жирлекләре һәм Саба муниципаль районы белән чиктәш.

2025 елның 01 гыйнварына Березняк авыл жирлегендә халык саны – 769 кеше.Административ үзәге – Каенлык авылы.

Березняк авыл жирлегенә гомуми мәйданы 4300,3245 га тәшкил итә, шул исәптән, торак пунктларның мәйданы – 212,4793 га, шулардан: Березняк авылы – 101,1096 га, Аман-Оштырма авылы – 33,0927 га, Югары Оштырма авылы – 6,1427 га, Камышлы авылы – 63,7780 га, Тәмле Чишмә поселогы – 8,3563 га. (картографик материал буенча).

Рельефы – сөзәк-калкулыклы тигезлек. Хәзерге эрозия процесслары рельефка сизелерлек йогынты ясаган. Районның геологик төзелеше аның Рус платформасы, 2 км тирәнлектә урнашкан кристаллик фундамент кебек тектоник структурага туры килүе белән аңлатыла. Утырма токимнарның калыңлыгы девон, ташкүмер һәм Пермь системалары катламнарыннан гыйбарәт. Мәйданны бер геоморфологик элемент алып тора, аз бүленгән, Геологик кисем литологиясе буенча катламнары куәтләре һәм жәелүләре буенча тигез ятмаган дүрт катламнан артмый, сулы горизонт юк, үзенчәлекле грунтлар киң таралыш тапмаган. Өйрәнелгән мәйдан чикләрендә билгеләнгән үзенчәлекле грунтларга өемле грунтларны һәм пермь яшендәге элювиаль грунтларны кертергә кирәк. Зонада элювиаль грунтлар су бүленешләре битләрендә өемле грунтларның аз куәтле тышчасы булып таралган, күбесенчә чуар төстәге каты, ярым каты балчыктан тора, физик жилләнүгә кагылган структур элювий катламына кертелгән. Потенциаль су басу дәрәжәсе буенча территория потенциал су басу территориясенә керә.Грунтларның корыч конструкцияләргә карата коррозия активлыгы югарыдан уртачага кадәр үзгәрә. Өске карст катламы юк.Бу районда сөзәклек эрозиясе зәгыйфь һәм уртача интенсивлыкта.

Климаты уртача-континенталь, кышы салкын, жәе жылы. Климатик район – 1В. Тышкы һаваның исәпләнгән температурасы – минус 32 С, ел фасыллары ачык чагыла. Норматив жил басымы – 30 кг/кв.м.Исәпләнгән кар йөкләнеше – 240 кг/кв.м. Туфрак туңуның норматив тирәнлегенә – 1,7 м. Климат өчен ел фасылларының күчеш чорлары кискен алмашыну, озын салкын кыш һәм уртача жылы жәй хас. Чагыштырмача тигез, аз гына калкулыклы рельеф һәм тау киртәләренә булмавы Атлантик океаннан һава агымнарының иреккә үтеп керүенә ярдәм итә, бу исә кышның кырыслыгын киметә. Язын көнъяк һәм Төньяк юнәлешләрдәге жилләрнең кичкекара алмашынуы көчәя. Бу язын тотрыксыз температура режимын тудыра. Май-июнь айларында салкыннарның кабат кайтуы һәм хәтта кар явуы күзәтелә.

Жирлекнең төп табигый ресурслары булып хужалык-эчү билгеләнешендәге жир асты геотермаль сулары тора.

Березняк авыл жирлеге территориясендә 4 скважина һәм 3 су башнясы урнашкан, алар Березняк авыл жирлеге башкарма комитеты милкендә.

2. Проект карарлары.

Березняк авыл жирлеген су белән тээмин итүнең проект чишелешләре, челтәр һәм корылмаларның факттагы торышын исәпкә алып, эшләнә торган Генераль план нигезендә ихтыяжның артуы нигезендә гамәлдәге барлыкка килгән су белән тээмин итү системасы нигезендә нигезләнә.

Жирлекне су белән тээмин итү системасы үзәкләштерелгән, хужалык-эчү системасы – билгеләнеше буенча, тупик системасы – конструкциясе буенча.

Халыкка эчәрлек сыйфатлы су бирү хужалык-эчү ихтыяжларына һәм су сибүгә, житештерү предприятиеләренең технологик ихтыяжларына, янгын сүндерүгә каралган.

3. Су белән тээмин итү чыганаclarы, су белән тээмин итү схемасы.

Березняк авыл жирлегенең су белән тээмин итү системасының гамәлдәге торышына характеристика

Березняк авыл жирлеге

Березняк авыл жирлегенең үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системасы Березняк авыл жирлеге башкарма комитеты милкендәге 4 артезиан скважинасына (1993 һәм 1986 елларда борауланган) һәм 3 су жыю манарасына (күләмнәре 15 һәм 18 куб. м) нигезләнә.

Су белән тээмин итү түбәндәге торак пунктларда гамәлгә ашырыла: Березняк, Аман-Оштырма, Камышлы авыллары.

Березняк авылы торак пункттын су белән тээмин итү түбәндәге адреста урнашкан ике су алу скважинасыннан башкарыла: Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Березняк авылы, Ленин ур., 88. 1993 елда скважиналарның берсе 80 м тирәнлектә, икенчесе 75 м тирәнлектә борауланган һәм эш диаметры 168 мм булган ике колонналы конструкциягә ия.

Скважиналар тамагы павильон белән ябылган. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы бар. Скважинадагы су өсте тигезлегенең торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый.

Березняк авылы торак фондының суүткәргеч челтәре диаметры 110 мм булган ПЭ100SDR суүткәргеч торбалар системасыннан гыйбарәт. Суүткәргеч челтәренең гомуми озынлыгы 4,7 км. Төзелгән датасы – 1993 ел. 7 су алу колонкасы урнаштырылган. Диаметры 1000-1200 мм булган суүткәргеч коелар бут ташыннан һәм тимер-бетон божралардан ясалган. ЭНЦ6-10-80 насосының өзлексез эшләвен идарә автоматикасы тээмин итә. Су башнясының күләме 18 куб. м. Жир асты суларының сыйфаты өйрәнелгән химик состав күрсәткечләре һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчә торган су» норматив таләпләренә туры килә.

Камышлы авылы торак пункттын су белән тээмин итү түбәндәге адреста урнашкан су алу скважинасыннан башкарыла: Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Камышлы авылы, Ш. Касыймов ур., 7. Скважина 1986 елда 50 м тирәнлектә борауланган.

Скважина тамагы павильон белән ябылган. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы бар. Скважинадагы су өсте тигезлегенең торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый.

Камышлы авылы торак фондының суүткәргеч челтәре диаметры 110 мм булган ПЭ100SDR суүткәргеч торбалар системасыннан гыйбарәт, гомуми озынлыгы 3 км тәшкил итә. Файдалануга тапшыру елы – 1986. 2021 елда су белән тээмин итү челтәрләренә ремонт ясалды. 8 су алу колонкасы урнаштырылды. Диаметры 1000-1200 мм булган суүткәргеч коелар бут ташыннан

һәм тимер-бетон божралардан ясалған. ЭНЦ6-10-100 насосының өзлексез эшләвен идарә автоматикасы тәмин итә. Су башнясының күләме – 15 куб. м. Жир асты суларының сыйфаты өйрәнелгән химик состав күрсәткечләре һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчә торган су» норматив таләпләренә туры килә.

Аман-Оштырма авылы торак пунктың су белән тәмин итү түбәндәге адреста урнашкан су алу скважинасыннан башкарыла: Кукмара районы, Аман-Оштырма авылы, Ленин ур., 47. Скважина 1993 елда 50 м тирәнлектә борауланған.

Скважина тамагы павильон белән ябылган. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы бар. Скважинадагы су өсте тигезлегенә торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый.

Аман-Оштырма авылы торак фондының суүткәргеч челтәре диаметры 110 мм булган ПЭ100SDR суүткәргеч торбалар системасыннан гыйбарәт, гомуми озынлыгы 1,5 км тәшкил итә. Файдалануга тапшыру елы – 1993. 5 су алу колонкасы урнаштырылган. Диаметры 1000-1200 мм булган суүткәргеч коелар бут ташыннан һәм тимер-бетон божралардан ясалган. ЭНЦ6-10-80 насосының өзлексез эшләвен идарә автоматикасы тәмин итә. Су башнясының күләме 15 куб. м. Жир асты суларының сыйфаты өйрәнелгән химик состав күрсәткечләре һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчә торган су» норматив таләпләренә туры килә.

4. Жирлек буенча үзәкләштерелмәгән һәм үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының төп проблемалары:

1. Кайбер су белән тәмин итү объектларының санитария нормаларына һәм кагыйдәләренә туры килмәве (су белән тәмин итү системаларының гигиена нормативлары нигезендә суның тотрыклы сыйфатын тәмин итәргә мөмкинлек бирми торган санитария-техник торышы канәгатьләнерлек түгел).

2. Санитария саклау зоналары булмау, йә аларның пояслары чикләрендә тиешле режимны үтәмәү, нәтижәдә су белән тәмин итү чыганаclarына пычраткыч матдәләр һәм микроорганизмнар элөгү ихтималы аркасында аларның санитария ышанычлылыгы кими.

3. Кулланучыларга су бирә торган суүткәргечләрдә кирәкле чистарту корылмалары (зарарсызландыру жайланмалары) комплексы булмау.

4. Су чистартуның заманча технологияләре булмау.

5. Баш корылмаларның һәм челтәрләрнең бик нык искергән булуы.

6. Куллану урыннарына илтеп житкерү процессында суның күп югалтылуы.

Березняк авыл жирлегә торак пунктларын су белән гарантияле тәмин итү өчен, тулысынча төзекләндерелгәндә (һәр йорт, жәмәгәт биналары һәм коммуналь билгеләнештәге биналар эчендә суүткәргеч челтәрләр урнаштыру) киләчәктә искә алырга кирәк:

1. хәзерге вакытта авария хәлендә булган тирән су скважиналарын, технологик жиһазларны алыштырып һәм оголовокны ремонтлап, капитал ремонтлау, кайбер чараларны башкарырга: насосны һәм тирә-як торбаларны сүтәргә, ике тәүлек дәвамында эрлифт белән су үткәрергә;

2. жирлекнең барлык торак пунктлары территориясендә гамәлдәге суүткәргеч челтәрән үстөрү Ø110÷63мм;

3. гамәлдәге челтәрләрне этаплап реконструкцияләү.

Суүткәргеч челтәрән Ø110÷63 мм киләчәккә ПЭ100 SDR17 ГОСТ 18599-2001 полиэтилен торбалардан планлаштырырга кирәк.

Биналарга керу юлларында су улчуу узеллары жайланмасын СНИП 2.04.01-85* нең «Биналарның эчке сууткергече һәм канализациясе» 11 бүлге нигезендә проектларга.

Су чыгымнарын исәпкә алу өчен, эчке сууткергеч белән жиһазландырылган һәр бинада су улчуу узеллары урнаштыру тәкъдим ителә.

Шулай ук гамәлдәге һәр скважинаны су улчуу узелы белән тәмин итү планлаштырыла.

Сууткергеч корылмаларында СНИП 2.04.02-84 һәм СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә санитар саклау зонасы булырга тиеш.

5. Су белән тәмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналары.

Санитар саклау зоналары барлык су чыганаclarында һәм хужалык-эчу билгеләнешендәге сууткергечләрдә аларның санитар-эпидемиологик ышанычлылығын тәмин итү максатларында каралырга тиеш.

Су белән тәмин итү чыганаclarын пычранудан саклау максатларында «Су белән тәмин итү чыганаclarын һәм эчәргә яраклы сууткергечләрне санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 таләпләре нигезендә өч поястан торган санитар саклау зоналары оештыру күздә тотыла:

Санитар саклау зоналарының беренче поясына скважина тирәсендәге 30 - 50 м радиустагы территория кертелә. Беренче пояс территориясе киртәләнгән һәм төзекләндерелә, баш корылмаларда эшләмәүче затларга керу тыела.

Икенче һәм өченче чикләү режимнарының санитария саклау зоналары поясы. Икенче һәм өченче пояслар зонасына махсус эзләнүләр нигезендә «Су белән тәмин итү чыганаclarын һәм эчәргә яраклы сууткергечләрне санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 таләпләре нигезендә су алуны ышанычлы санитар яклауны тәмин итә торган территорияләр кертелә. Икенче һәм өченче пояслар территориясендә чикләнгән санитария режимы урнаштырыла.

6. Су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системаларын үстеру юнәлешләре.

Үсешнең төп юнәлешләре:

1. Су белән тәмин итүнең ышанычлылығын һәм өзлексезлеген арттыру.
2. Житештерүчән булмаган су югалтуларның кимүе.
3. Объектларның санитар-эпидемиологик таләпләргә туры килүен тәмин итү.
4. Перспектив ихтыяжыны тәмин итү өчен, челтәрләрне үстеру.

Төп бурычлар: тузган сууткергеч челтәрләрен Ø110÷63 мм, ПЭ100) этаплап реконструкцияләу һәм алыштыру, жиһазларны алыштырып, скважиналарны капитал ремонтлау, санитар саклау зоналарын төзү һәм суны исәпкә алу узеллары белән жиһазлау.

7. Кайнар, эчәргә яраклы, техник су белән тәмин итү һәм куллану балансы.

Жирлекне су белән тәмин итү системасы халыкны хужалык-эчу ихтыяжлары өчен салкын су белән генә тәмин итә. Кайнар су белән тәмин итү йортларда индивидуаль рәвештә башкарыла, техник су белән тәмин итү (су сибү, янгын сүндерү) шул ук системадан тәмин ителә.

- **Су бирү (су белән тәмин итү):** Су бирүнең гомуми тәүлеклек күләме халык саныннан (769 кеше) һәм су куллану нормативыннан чыгып бәяләнә. Гамәлдәге скважиналарның агымдагы һәм перспективалы ихтыяжларны каплау өчен суммар дебиты житәрлек.
- **Куллану:** Суның төп күләме (якынча 95-98%) халык тарафыннан хужалык-эчу ихтыяжларына тотыла. Аз гына күләме йорт яны кишәрлекләренә су сибү һәм янгын куркынычсызлыгын (башняларда янгынга каршы су запасы) тәмин итү өчен кулланыла. Бирелә торган суның

шактый өлөшө (бэялүүлэр буенча 30-40% ка кадэр) югары дэрэжэдэ тузганлык аркасында челтэрлэрдэ югала.

- **Баланс:** Килэчэктэ, агып чыгуларны бетергэннөн соң, су бирү күлөме перспективалы үсешне һәм сэгатылек тигезсезлек коэффициентын исәпкэ алып, халыкның факттагы куллануы белән корреляцияләнэчэк.

8. Үзэклэштерелгән су белән тээмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча тэкьдимнэр.

1. **Реконструкцияләү һәм модернизацияләү:** Гамэлдэге артезиан скважиналарына капитал ремонт (иске жиһазларны сүтү, суны кудыру, насосларны алмаштыру, оголовокларны ремонтлау).
2. **Челтэрлэрне реконструкцияләү:** Березняк, Аман-Оштырма авылларында тузган суүткэргеч челтэрлэрен ПЭ100 SDR17 торбаларына этаплап алыштыру.
3. **Яңа төзелеш:** Торак пунктларның бөтен территориясен колачлау челтэрен үстерү.
4. **Төзеклэндерү:** Барлык скважиналарның санитар саклау проект зоналарын төзү, һәр скважинаны һәм эчке суүткэргечле һәр бинаны су үлчәү узеллары белән жиһазлау.

9. Үзэклэштерелгән су белән тээмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча Чараларның экологик аспектлар.

чараларга табигатьне саклау һәм мохитне яхшырту характеры хас:

1. Су югалтуларны киметү жир асты су ресурсларыннан нэтижәле файдалануга китерә.
2. Санитар саклау зонасын төзеклэндерү һәм скважиналарны ремонтлау сулы горизонтларның потенциалы пычрануын булдырмый кала.
3. Заманча полиэтилен торбалар куллану системаның герметиклыгын арттыра, челтэрдэге суның пычрану һәм пычраткыч матдэлэрнең грунтка үтеп керү куркынычын киметә.
4. Эшлэр башкару чорында туфрак катламын саклау, эрозияне булдырмау һәм төзелеш чүп-чарын утильләштерү буенча чаралар күрергә кирэк.

10. Үзэклэштерелгән су белән тээмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә капитал салулар күлэмнэрен бэялэү.

Капитал салулар күлөме эшлэнгән проект-смета документлары нигезендэ төгәллэштерелергә тиеш. Алдан бэялэү чыгымнарны үз эченэ түбэндэгелэрне ала:

- 4 скважинага капитал ремонт ясау.
 - Берничэ чакрымга сузылган суүткэргеч челтэрлэрен реконструкцияләү һәм яңаны төзү.
 - Су үлчәү узелларын төзү һәм санитар саклау зонасын төзеклэндерү.
- Финанслауның планлаштырыла торган төп чыганагы булып, «Чиста су» федераль һәм республика программалары акчалары тора.

11. Үзэклэштерелгән су белән тээмин итү системаларын үстерү күрсәткечлэренен планлы күрсәткечлэре.

Схеманы гамэлгә ашыру чорына (10 ел) планлы күрсәткечлэр үз эченэ түбэндэгелэрне ала:

1. Челтэрлэрнең тузуын 30 % тан да артык булмаган дэрэжэгә кадэр киметү.
2. Транспортировка вакытында су югалтуны 10-15% ка кадэр киметү.
3. Үзэклэштерелгән система гамэлдэ булган зонада яшәүче 100 % халыкны сыйфатлы эчэр су белән тээмин итү.
4. Барлык гамэлдэге чыганакларның санитар саклау зонасын төзеклэндерү.
5. Суны исәпкэ алу объектларын 100 % жиһазландыру.
6. Су белән тээмин итү системасының ышанычлылыгын норматив күрсәткечлэргә кадэр күтэрү.

12. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының ачыкланган хужасыз объектлары исемлеге (алар ачыкланган очракта) һәм аларны эксплуатацияләүгә вәкаләтле оешмалар исемлеге.

Березняк авыл жирлеге территориясендә үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасының хужасыз объектлары ачыкланмады. Барлык объектлар (4 скважина, 3 су башнясы, суүткәргеч челтәрләр) аларны эксплуатацияләүгә вәкаләтле Березняк авыл жирлеге башкарма комитеты милкендә һәм балансында тора.